

Photo by Theerarak Saksrirangee

Augusztus 5, 2016

Friss nézőpont az újhullámról

Pat Gao írása
Taiwan Review

Tajvan a filmrajongók között leginkább a New Wave Moziról vagy az Taiwan New Cinema mozgalomról ismert, amely az 1980-as években megjelent mozgalom volt – társadalmilag tudatos filmek hulláma, melyeket lassúságuk, a gyakran használt távoli kameraállások és a kortárs élet realisztikus megjelenítése jellemez. A belföldi filmkészítés ezen innovatív periódusában számos olyan film készült, melyek felkeltették nemzetközi filmtudósok figyelmét, és ráhatással voltak a bimbózó art-house rendezőkre világszerte.

2015 márciusában Tajvanon megjelent egy új dokumentumfilm, ami éppen ezt a mozgalmat vizsgálta. A *Tajpej Virágai: Új Tajvani Mozi* külföldi kritikusokkal és filmkészítőkkel folytatott interjúkon keresztül tárja fel az ún. new wave (újhullámos) filmek felemelkedését, illetve azt, hogy hogyan formálták a tajvani nemzeti mozikról alkotott külföldi perspektívát. „Gyakran tűnődtem, hogy miért volt ezeknek a filmeknek olyan nagy hatása a tengerentúlon,” magyarázza Wang Ken-yu, a film producere a Tajpej Filmművészeti Bizottsággal készített interjúban. „Meg akartam tudni, hogy fogadták a külföldiek ezeket az alkotásokat.”

A *Tajpej virágait* a korszak három másik, digitálisan felújított filmjével együtt jelentették meg, ezek az *Az idő élni és meghalni* (1985), *Por a szélben* (1986) és *A megfélemlítők* (1986). Az előbbi két filmet, melyek olyan témákat jelenítenek meg, mint az eltávolodás és a tajvani vidéki élet változó természete,

Hou Hsiao-hsien rendezte, míg az utóbbit, mely a városi létezés zord képét mutatja be, Edward Yang (1947-2007). Hou-t és Yang-ot széles körben a mozgalomból kiemelkedett két legnagyobb hatással bíró filmkészítőként tartják számon.

A *Tajpej virágainak* kínai címe megegyezik *A mi időnkben* kínai címével, ami egy 1982-ben megjelent film, melyet sokan a New Wave elindítójának tartanak. Antológiai filmként, *A mi időnkben* négy rövid történetből áll, melyek közül egyet Yang rendezett, a tajvani társadalom rohamos fejlődéséről. Ritka narrációval és számos hosszú felvétellel, a film mind esztétikailag, mind tematikáját illetően nagyban különbözött a korszak jellemző tajvani alkotásaitól, amik jellemzően harcművészeti eposzok vagy szentimentális romantikus történetek voltak.

A helyi filmnézők üdítő változatosságnak találták, ahogy az újhullámos alkotások a mindennapi életet természetesen

Az 1980-as években készült fotó a New Wave mozgalom öt legünnepeltebb filmkészítőjéről, balról: Wu Nien-jen, Hou Hsiao-hsien, Edward Yang, Chen Kuo-fu és Chan Hung-chih.

jelenítik meg, mondja Chen Ru-shuo, a tajpeji National Chengchi University (NCCU) filmművészeti- és kulturális tanulmányok professzora. „Egy olyan időben, mikor Tajvan rohamos átalakuláson ment keresztül mezőgazdasági társadalomból ipari társadalomba, ezek a készítők egy megingathatatlan képet nyújtottak az átalakulás által keletkezett fájdalomról és veszteségről.

Az újhullámos periódus alatt felbukkant filmkészítők közül többen is világszintű elismerést vívtak ki maguknak. Hou elnyerte a legjobb filmnek járó Arany Oroszlán Díjat a Velencei Nemzetközi Filmfesztiválon 1989-ben *A bánat városa* című filmjéért, ami egy családi dráma a 228-as eseményről – az 1947 február 28-án erőszakosan levert kormányellenes felkelésről. Yang 2000-ban a Cannes Nemzetközi Filmfesztiválon elnyerte a legjobb rendezőnek járó díjat az utolsó befejezett filmjéért, az *Yi Yi: Egy egyes és egy kettes* című filmért, ami egy tajpeji középosztálybeli család történetét meséli el. Mindeközben Tsai Ming-liang, egy Malajziában született, de Tajvanon élő rendező, aki a kilencvenes években megjelent poszt-újhullámos rendezőgeneráció egyik vezető alakja, 1994-ben megnyerte az Arany

Oroszlán Díjat *Vive L'Amour* című filmjéért. Hou és Tsai az egyedüliek a belföldi interjúalanyok közül a *Tajpej virágaiban* a Cloud Gate Táncszínház-alapító Lin Hwai-min-en kívül, akik a dokumentumfilmet a Taiwan New Cinema mozgalomról szóló monológgal nyitották. Bár több mint 50 színészt, kritikust és filmkészítőt interjúoltak meg a projekthez, mindössze felük jelenik meg a filmben.

Wang megjegyezte a Tajpej Filmművészeti Bizottsággal készített interjújában, hogy a 2002-es dokumentumfilm, az *A mi időnk, a mi történetünk*: a Taiwan New Cinema 20 éve már méltóképpen lefedte a mozgalomról alkotott belföldi perspektívákat. „*A mi időnk, a mi történetünk* interjúkat mutat be a tajvani filmipar számos személyiségével, mindössze néhány belföldi nézőpontot feltérképezetlenül hagyva,” magyarázza. „Azonban az elmúlt években számos festővel, zenésszel és íróval találkoztam Pekingben akik mély szenvedéllyel viseltetnek az újhullámos filmjeink iránt.”

Miután eldöntötte, hogy a tengerentúli perspektívákra fog fókuszálni, Wang maga mellé vette a francia filmoperatőr Olivier Marcey-t és Hsieh Chin-lin, Fran-

ciaországban élő tajvani rendezőt. Wang-hoz hasonlóak Hsieh a nyolcvanas években újhullámos filmekben dolgozott, beleértve néhányat Hou filmjei közül. A csapat nagyjából 18 hónapon keresztül bejárta töb-

Olivier Assayas francia rendező balra, és Jean-Michel Frodon kritikus megjegyzi a dokumentumfilmben, hogy a New Wave segítette a tajvani nemzeti moziról szóló külföldi vélemények formálásában

bek között Argentínát, Franciaországot, Olaszországot, Japán és Thaiföldet hogy interjúkat készítsenek. A Mi időnk, a mi történetünkkel és egy korábbi, az újhullámos filmekről forgatott, 1998-as, *Taiwan New Cinema* című dokumentumfilmmel összehasonlítva „szélesebb rálátást ad a mozgalomra és a film világtörténetére tett hatására, illetve státuszára fókuszál,” mondja el Ryan Cheng filmkritikus. „Ennek az új dokumentumfilmnek a romantikus, egzotikus jellege kellemesen kiegészíti az előző két film témáját.”

A *Tajpej virágai* rendszeresen mutat két filmkészítőt, akik az újhullám hatásait vitatják meg. Cheng számára két beszélgetés emelkedik ki a dokumentumfilmből – egy vita a francia rendező Olivier Assayas és honfitársa, a filmkritikus Jean-Michel Frodon között, illetve a két szárazföldi kínai filmkészítő, Wang Bing és Yang Chao közti beszélgetés. A francia páros azt vitatja meg, hogy hogyan fedték fel az újhullámos filmek egy határozott kulturális identitás fel-emelkedését Tajvanon a nemzetközi nézőközönség előtt. Mindeközben az utóbbi pár a figyelmet a Hou filmjeiben megjelenő karakterek által kifejezett individualizmusra

fordítja, mely éles kontrasztot jelent a szárazföldi kínai munkákban általában megjelenített kollektívizmushoz képest.

Cheng szintén kiemeli a japán rendező, Koreeda Hirokazu megjegyzéseit, akinek édesapja a dél-tajvani Kaohsiung környékén született és nőtt fel a japán gyarmati uralom (1985-1945) idején. A dokumentumfilmben Koreeda megjegyzi, hogy *Az idő élni és meghalni* című filmben, ami Hou gyermek- és serdülőkori éveit alapján készült Kaohsiung városának mai Fengshan kerületében, eszébe juttatta apja történetét életéről Tajvanon és ez inspirálta, hogy a filmművészetben kezdje meg karrierjét.

Míg a *Tajpej virágait* néhány helyen kritizálták, amiért túl kevés tajvani interjúalanyt jelenít meg és túlságosan Hou és Yang filmjeire fókuszál, Cheng úgy hiszi, ezek nem fair kritikák. „Nem gondolom, hogy Hsieh célja lett volna, hogy adatszerű nyilvántartást hozzon létre. Helyette kisebb szegmensekre választotta szét a filmet, melyek mindegyike egy háromtól öt percig terjedő modern művészeti alkotásra hasonlít és hozzájárul a tajvani filmekről alkotott globális perspektíva kialakításához,” mondja. „Egy ilyen decentralizált vizsgálata [az újhullámos filmeknek] dicséretet érdemel és megelőzi, hogy a dokumentumfilmből egy olcsó, gögös és szentimentális ábránd váljon.

Az NCCU professzor Chen rámutat, hogy szélesebb nemzetközi kontextusban a Taiwan New Cinema a francia, német és egyesült államokbelieket követve friss folytatása volt az olasz neorealista mozgalomnak az 1940-es években, melyeket a munkásosztályról, amatőr színészekkel való filmforgatás tett jellegzetessé. „A film-történet nagyjából 120 éve alatt a legtöbb országban megjelent egy mozgalom, melyben feltörekvő rendezők saját nézőpontjukból jelenítettek meg olyan társadalmi problémákat, mint a modernizáció hatásai,” mondja. Chen megjegyzi, hogy Tajvan esetében a New Wave – ami a leszigorúbb meghatá-

rozások alapján 1982-től 1986-ig tartott – nagyrészt a nemzet gyors gazdasági fejlődéséről és az ezáltal társadalmi felemelkedésről szólt.

Bár jelentős dicsőretet kaptak helyi és nemzetközi kritikusoktól, a

Jelenet Hou 1986-os "Por a szélben" című filmjéből

Taiwan New Cinema mozgalom alkotásai végül sikertelennek bizonyultak a hazai filmipar kereskedelmi bevételeinek fellendítésében. Mindazonáltal az innováció és életerő, melyet a tajvani filmművészetbe hoztak hatással volt és inspirált egy egész generáció fiatal rendezőt, mint Wei Te-sheng, aki Yang néhány filmjén dolgozott, illetve később a *Carpe No. 7* (2007) című filmet rendezte, ami egy rock banda alapításáról szól és megjelenésekor az ország történetének második legtöbb bevételt hozó filmjévé vált.

Chen szerint az olyan rendezők, mint Wei, a Taiwan New Cinema mozgalom kulturális felfedezésére építenek, miközben a szélesebb nézőközönség számára tetszetős filmkészítési technikákat használnak.

„A helyi készítésű filmek között jelenleg egyensúlyban vannak a művészi és szórakoztató elgondolások,” mondja a professzor. A mozgalom a modern tajvani produkciókra tett erős befolyását tekintve úgy hiszi, hogy az Új Tajvani Mozi hagyományának rendszeres felülvizsgálatai, mint a Tajpej virágai rendkívül értékesek, különösképp mivel segítenek bemutatni ezeket a nemzetközileg is elismert filmeket a fiatalabb generációknak. „Az újhullámos munkák magas minősége gyakran lenyűgözi a diákjaimat,” mondja Chen.

Tajvan a NASA-val együttműködve fejleszti ki a holdjárót

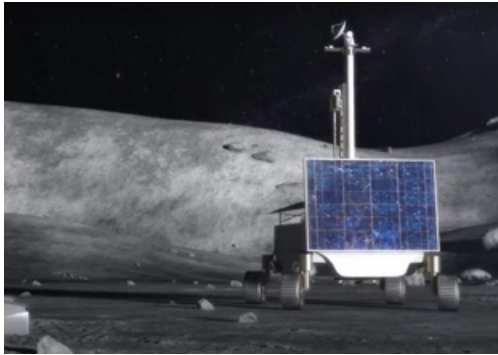
Több tajvani kutatóintézet írt alá szándéknyilatkozatot a Nemzeti Repülési és Űrhajózási Hivatallal (NASA), annak érdekében hogy közösen fejlesszenek ki egy személyzet nélküli holdjárót.

A National Chung-Shan Institute of Science and Technology (NCSIST) közleménye szerint holdkompot 2018. októberében tervezik tesztelésre szállítani az Egyesült Államokba, a holdra 2020-ban küldik fel.

A NASA tudósai, mivel úgy vélik, hogy sok víz van a holdon, szeretnék megtudni, hogyan kell kihasználni, ezért olyan missziós elképzelést próbálnak megvalósítani, mely felméri hogyan lehet hasznosítani a holdon található vízből keletkezett jeget és egyéb holdon található forrásokat – közölte

az intézet. A közlemény szerint a „Resource Prospector” projekt célja, hogy egy terepjáró szálljon le a holdra, hozzáteve hogy az intézet felelős a holdjáró érzékelő rendszerének kifejlesztéséért, míg a NASA feladata a meghajtó rendszer kifejlesztése. Mivel ez az első ilyen jellegű küldetés, melyben Tajvan részt vesz, az intézet szerint a legnagyobb kihívást a kutatói csoportnak az jelenti, hogyan működtessék az eszközt űrkörülmények között. Tajvant főleg az NCSIST teljesítménye alapján választotta partneréül a

NASA a holdjáró fejlesztési programhoz, az intézet jelentős eredményeket ért el több

nemzetközi űrprojektben, ezek között volt az Alfa-mágneses spektrométer (AMS), egy nemzetközi együttműködés a nagy energiájú részecskék észlelésére és megkülönböztetésére a világegyetemben, mely széleskörű elismertséget szerzett az intézetnek.

A szándéknyilatkozatot július elején írta alá a NASA és Tajvan Nemzeti Űrkutatási Szervezete (Taiwan's National Space Organization), valamint az NCSIST és a Tudományos Akadémia (Academia Sinica).

Tajvan biotechnológiai ipari termelése 2020-ra eléri a 15.6 milliárd dollárt

A kormányzat 2020-ra NT\$500 milliárdos (US\$ 15.6 milliárd) termelési célt tűzött ki az ország biotechnológiai ipara számára, melynek számos vezető vállalkozása több mint NT\$ 10 milliárdos éves bevételt kell, hogy elérjen, mondta a Gazdaságügyi Minisztérium (MOEA) július 23-án.

A MOEA "Tajvan Biotech-ipari" pavilont állított fel a BioTaiwan 2016 c. rendezvényen, Ázsia legnagyobb biotechnológiai kiállításán, július 20 és 24 között a Tajpei Világkereskedelmi Központ Nangang Kiállítás Csarnokában.

A MOEA tájékoztatott, hogy a kormány hat fő stratégiát állított fel a tajvani biotechnológiai ipar fejlesztése érdekében, köztük az új gyógyszerek kutatása-fejlesztése számára megalapított ipari láncot, illetve a megfelelő gyártási folyamatokat (PIC/S – gyógyszerészeti vizsgálati együttműködési tervezet alapján) használó helyi gyógyászati gyártók nemzetközisítése. Szintén ide tartozik a magas színvonalú orvosi eszközöket és alapanyagokat gyártó ipari csoportosulások létrehozása, beültetett orvosi anyagok okos rendszereinek promotálása, az egészségügyi és jóléti iparágak fejlesztése, valamint az új gyógyszerek fejlesztéséről szóló idejétmúlt szabályozások átalakítása, tette hozzá az Ipari Fejlesztési Hivatal munkatársa.

Hivatalos adatokra hivatkozva elmondta, hogy Tajvan biotechnológiai ipara az elmúlt években gyors növekedésnek indult, az ipar éves bevétele 298.6 milliárd NTD-ra emelkedett a múlt évben a 2005-ben jegyzett 160 milliárd NTD-hoz képest.

2015-ben összesen 1,871 biotechnológiai vállalkozás működött Tajvanon több mint 76,000 alkalmazottal, mondta.

Mindeközben az idén 15. évfordulóját ünneplő BioTaiwan 90,000 látogatót vonzott több mint 600 belföldi és külföldi biotech cég közreműködésével.

A BioTaiwan 2016 során bemutatott számos találmány között is kiemelkedett az Onivyde nevű gyógyszer, melyet áttételes hasnyálmirigyrákos betegek számára fejlesztettek ki. A Tajpei központú Pharma-Engine Inc. által gyártott gyógyszert az Egészségügyi és Jóléti Minisztérium valamint az Amerikai Élelmiszer-, és Gyógyszer Ellenőrző Hatóság tavaly októberben hagyta jóvá.

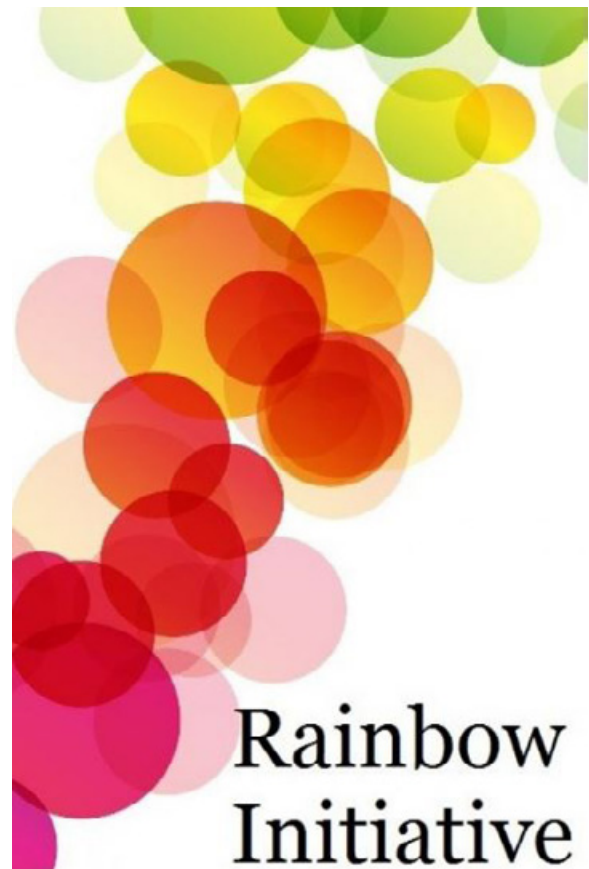
2017 Nyílt Felhívás: Szivárvány Kezdeményezés a multidiszciplináris együttműködésért

Tajvan Kultúráért Felelős Minisztériuma alapította Szivárvány Kezdeményezés bátorítja a helyi és külföldi szervezeteket, hogy összevonják szaktudásukat számos kulturális területen és erőiket egyesítve dolgozzanak transznacionális és multidiszciplináris kulturális projekteken, melyek a kreativitást és diverzitást népszerűsítik; erősítik a nemzetközi és regionális kapcsolatépítést; bemutatják együttműködésük gyümölcsét; és demonstrálják az erőforrásokat megosztó hálózatok valamint a kultúraközi partnerségek előnyeit.

A program multinacionális és multidiszciplináris kulturális együttműködési projekteket finanszíroz. Örömmel fogadjuk olyan pályázók jelentkezését, akik 1 és 10 millió NTD közötti finanszírozást keresnek.

A helyi jelentkezőknek találniuk kell külföldi partnet, melynek központja egy másik országban, vagy szárazföldi Kínában, Hongkongban illetve Makaóban található. Kérjük vegyék figyelembe, hogy a projekt tervezett programjainak fele Tajvanon kell megrendezésre kerüljön.

A 2017-es pályázatok leadásának határideje 2016. szeptember 30. A pályázatoknak újnak kell lenniük, a projektet pedig csak a Kultúraügyi Minisztériummal való szerződés megkötése után lehet megkezdeni. A pályázati űrlapokat **innen** letölthetik. Kérdésekkel keressék a Kulturális Csereprogramok Osztályát a (+886)-2-8512-6719 számon vagy a rainbow@moc.gov.tw e-mail címen.

Szöveg és kép: Kultúráért Felelős Minisztérium

Példaként néhány projekt, melyek a Szivárvány Kezdeményezés keretében valósultak meg

2016-05-21 **Tajvani művészek csatlakoznak a dán Click fesztiválhoz**

2016-04-17 **“A magok hajója” vitorlát bont Japán Művészeti Triennáléjára**

2015-10-14 **A tajvani táncos-robot duó amerikai kampuszokat látogat**

2015-05-23 **Midi Z francia finanszírozást szerez új film projektjéhez**